

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 44/2020-41

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara v konaní o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátskou kanceláriou ČERNEJOVÁ & HRBEK, s. r. o., Kýčerského 7, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Ján Šinkovic, pre namietané porušenie jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 20 Co 24/2019-202 z 25. júna 2019 za účasti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], takto

r o z h o d o l :

1. Základné práva obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 20 Co 24/2019-202 z 25. júna 2019 p o r u š e n é b o l i .

2. Rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 20 Co 24/2019-202 z 25. júna 2019 zrušuje a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Prešove je povinný nahradiť trovy konania obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] v sume 640,66 € (slovom šesťstoštyridsať eur a šesťdesiatšesť centov) na účet advokátskej kancelárie ČERNEJOVÁ & HRBEK, s. r. o., Kýcherského 7, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uznesením č. k. I. ÚS 44/2020-13 z 28. januára 2020 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 20 Co 24/2019-202 z 25. júna 2019 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a priložených príloh vyplýva, že žalobou doručenou Okresnému súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) 13. januára 2017 sa M. P. (ďalej aj „žalobkyňa“ alebo „zúčastnená osoba“) domáhala proti sťažovateľke (žalovanej) vydania bezdôvodného obohatenia v sume 105 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 105 € od druhého dňa po dni doručenia žaloby žalovanej do zaplatenia, ku ktorému malo dôjsť po tom, ako uzatvorila „zmluvu č. 42287468 zo dňa 7. 8. 2012, ktorou jej bola

aktivovaná Bankomatka [REDAKOVANÉ] so schválením úverového rámca 1 800 eur s mesačnou splátkou 60 eur... pričom z kreditnej karty vyčerpala sumu 450 eur a celkovo žalovanému uhradila sumu 555 eur“. Žalobkyňa tvrdila, že keďže zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. c) f), j) k) a y) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase jej uzavretia (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“), ktorými sú:

- adresa predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť;

- doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru;

- ročná percentuálna miera nákladov a celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere;

- výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia;

- priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platná k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnená podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok,

je spotrebiteľský úver podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. bezúročný a bez poplatkov.

3. Sťažovateľka s dôrazom na to, že v danom prípade ide o zmluvu uzavretú na dobu neurčitú, ktorej predmetom je revolvingový úver, t. j. svojou povahou neustále dopĺňaný a čerpaný úver, a ktorá sa skladá z viacerých dokumentov – žiadosti, obchodných podmienok, cenníka a potvrdzujúceho listu, sa v predmetnom konaní bránila tým, že zmluva o spotrebiteľskom úvere je platným právnym úkonom, a keďže obsahuje všetky náležitosti požadované zákonom č. 129/2010 Z. z., nemožno aplikovať sankciu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Podľa názoru sťažovateľky výklad príslušných ustanovení zákona č. 129/2010 Z. z. žalobkyňou je v úplnom rozpore s nutnosťou vykladať vnútroštátne normy

eurokonformným spôsobom, a to najmä v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len „smernica 2008/48/ES“).

4. Okresný súd rozsudkom č. k. 29 Csp 9/2017-64 z 24. októbra 2017 žalobu zamietol. V odôvodnení tohto rozhodnutia uviedol, že zmluvný vzťah medzi stranami sporu vyhodnotil ako spotrebiteľskú zmluvu, na základe ktorej bol sťažovateľke poskytnutý úverový rámec v sume 1 800 € s mesačnou splátkou 60 €. Preskúmaním opodstatnenosti žalobkyňou uplatneného nároku z hľadiska jeho súladu s relevantnými ustanoveniami zákona č. 129/2010 Z. z. okresný súd dospel k záveru, že zmluva o spotrebiteľskom úvere spĺňa všetky povinné náležitosti, preto nie je dôvodné považovať predmetný úver za bezúročný a bez poplatkov. Rozhodujúca pre vyhodnotenie spornej otázky bola podľa názoru okresného súdu smernica 2008/48/ES, ktorá v čl. 22 upravuje úplnú harmonizáciu a záväzný charakter, predovšetkým pokiaľ ide o náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. To znamená, že členské štáty Európskej únie nie sú oprávnené vo svojej vnútroštátnej právnej úprave zahrnúť iné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, než sú uvedené v čl. 10 ods. 2 smernice 2008/48/ES. V tejto súvislosti okresný súd poukázal aj na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) z 9. novembra 2016 vo veci C-42/2015, [REDACTED]

5. Proti rozsudku okresného súdu č. k. 29 Csp 9/2017-64 z 24. októbra 2017 podala žalobkyňa odvolanie s tým, že za nesprávny považovala len záver okresného súdu, pokiaľ išlo o náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. So záverom okresného súdu, že predmetná zmluva obsahuje náležitosti požadované § 9 ods. 2 písm. c), f), j) a y) zákona č. 129/2010 Z. z., žalobkyňa súhlasila.

6. Krajský súd rozsudkom č. k. 20 Co 13/2018-129 z 28. júna 2018 rozsudok okresného súdu č. k. 29 Csp 9/2017-64 z 24. októbra 2017 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. V odôvodnení tohto rozhodnutia uviedol, že § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. presne uvádza, že zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje najmä výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov

a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. Z uvedeného je zrejmé, že povinnými náležitosťami zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa úpravy platnej v čase uzavretia zmluvy medzi stranami sporu bola aj suma, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, pričom slová suma, počet a termíny splátok sa viažu ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru, teda tak k istine, ako aj k úrokom a iným poplatkom. Je teda jednoznačné, že v každej zmluve musí byť uvedená tak výška istiny, ako aj úrokov a iných poplatkov, taktiež aj ich počet a termíny splátok. V danom prípade zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorá bola uzatvorená medzi stranami sporu, obsahovala len úverový rámec 1 800 € a výšku mesačnej splátky 60 €. Podľa názoru krajského súdu okresný súd vec nesprávne právne posúdil, ak bez ďalšieho konštatoval, že eurokonformným výkladom prijal záver, že § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. neupravuje nutnosť rozpisu splátky na istinu, úrok a poplatky. Keďže okresný súd o výške bezdôvodného obohatenia nerozhodol, krajský súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

7. Okresný súd následne rozsudkom č. k. 29 Csp 9/2017-159 z 12. novembra 2018 rozhodol tak, že sťažovateľku zaviazal zaplatiť žalobkyni sumu 105 € s 5 % úrokom z omeškania ročne od 5. februára 2017 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň žalobkyni priznal proti sťažovateľke nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení tohto rozhodnutia uviedol, že s poukazom na viazanosť právnym názorom krajského súdu okresný súd musel dospieť k záveru, že v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere absentuje obligatórna náležitosť zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. z dôvodu nerozlíšenia splátky úveru na splátku istiny, úrokov, príp. iných poplatkov, a preto sa predmetný úver považuje v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. za bezúročný a bez poplatkov. Sťažovateľke vzniklo právo iba na zaplatenie finančných prostriedkov prevzatých žalobkyňou výbermi a platbami predmetnou kreditnou kartou v celkovej sume 450 € s výnimkou uplatnených úrokov a poplatkov. Keďže žalobkyňa v prospech sťažovateľky vykonala úhrady v celkovej sume 555 €, vznikla sťažovateľke povinnosť v zmysle § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka vydať bezdôvodné obohatenie nad sumu 450 € v celkovej sume 105 € predstavujúce úhrady

žalobkyne z titulu úrokov a poplatkov uplatnených sťažovateľkou vrátene úroku z omeškania určeného v súlade s § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, v znení neskorších predpisov vo výške 5 % ročne v súlade s § 563 Občianskeho zákonníka od 5. februára 2017 do zaplatenia.

7.1 Okresný súd zároveň konštatoval, že napriek prijatému záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru pre absenciu obligatórnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. sa s uvedeným názorom nestotožňuje z dôvodu, že tento odporuje ustálenej rozhodovacej praxi. S poukazom na odôvodnenie svojho predchádzajúceho rozsudku nie je podľa názoru okresného súdu nevyhnutné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere uvádzala splatnosť splátok spotrebiteľa s odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok. Uvedený záver vyplýva aj z rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vydaných vo veciach vedených pod sp. zn. 3 Cdo 146/2017, sp. zn. 4 Cdo 2011/2017, resp. sp. zn. 3 Cdo 56/2018.

8. Na základe odvolania sťažovateľky, v ktorom namietala, že v rozsudku okresného súdu č. k. 29 Csp 9/2017-159 z 12. novembra 2018 nenašla odpoveď na zásadnú otázku – „z akého dôvodu pristúpil k výkladu § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ tak reštriktívnym spôsobom“, ktorý je v úplnom protiklade s výkladom smernice 2008/48/ES zo strany Súdneho dvora v rámci konania C-42/15, krajský súd rozsudkom č. k. 20 Co 24/2019-202 z 25. júna 2019 napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a opätovne konštatoval, že „tak explicitne presné ustanovenie, akým je ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ cez prizmu eurokonformného výkladu nemožno ignorovať a tolerovať absenciu údajov o výške, počte a termíne splátok istiny, úrokov a iných poplatkov v žiadnej zmluve o úvere. Zákonodarca v citovanom ustanovení jasne deklaroval, aké následky sú spojené s absenciou obligatórnych náležitostí uvedených pod písm. k) § 9 odsek 2 ZoSÚ a odvolací súd nevidí dôvod na odklon od vnútroštátneho predpisu... Až s účinnosťou od 01. 05. 2018 (§ 25j

zákona č. 129/2010 Z. z.) došlo k zmene zákonného predpisu, z ktorej (zmeny) možno preukázať, že vnútorné členenie splátok už nie je zákonnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Súdená vec sa však týka skutkového a právneho stavu pred novelou vykonanou zákonom č. 279/2017 Z. z. Až rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15 [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] dňa 09. 11. 2016 konštatoval, že Smernica bráni členským štátom, aby vo svojej vnútroštátnej úprave stanovovali povinnosť zahrnúť do zmluvy aj iné náležitosti než vymenúva článok 10 ods. 2 Smernice. Tento zámer zákonodarca náležite realizoval až novelou účinnou od 01. 05. 2018, kedy zosúladiť text vnútroštátnej normy so Smernicou. Do uvedeného obdobia teda/ale nie je možné hovoriť o riadnej transpozícii Smernice a relevantnej zmene vnútroštátnej normy... Nadväzne, pri ustálenom východisku o chybnnej transpozícii Smernice do právneho poriadku SR sú zásadnou skutočnosťou limity eurokonformného výkladu, ktorý (ako dokonca poukázal aj samotný najvyšší súd v bode 24 odôvodnenia uznesenia sp. zn. 3 Cdo 146/2017 zo dňa 22. 02. 2018) výklad nie je absolútny a nemôže predovšetkým nahradiť znenie zákona.“.

9. S uvedenými závermi krajského súdu sťažovateľka nesúhlasí a v ústavnej sťažnosti opätovne namieta, že «výklad ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) [v súčasnosti písm. i)] zákona o spotrebiteľských úveroch, z ktorého vychádza napádané rozhodnutie, nie je správny a je v rozpore s aktuálnou rozhodovacou praxou... a to napr. uzneseniami Najvyššieho súdu SR (i) z 23. 04. 2018, sp. zn. 4 Cdo/211/2017, (ii) z 17. 04. 2018, sp. zn. 3 Cdo/56/2018, a (iii) z 22. 02. 2018, sp. zn. 3 Cdo 146/2017, v zmysle ktorého (v poradí tretieho menovaného):

- nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej ktorej anuitnej splátky;

- v zmluvách uzatváraných podľa zákona č. 129/2010 Z. z. nemožno od dodávateľov žiadať, aby v nich uvádzali presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok po častiach (samostatne vo väzbe na istinu, úrok a poplatky). Pokiaľ ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. uvádza pojmy „výška“, alebo „počet“ či „termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“, je za použitia eurokonformného výkladu potrebné dospieť k záveru, že toto ustanovenie len spresňuje, čo splátka úveru zahrňuje...

Odvolačí súd v napádanom rozhodnutí však svoj... odklon od tejto aktuálnej rozhodovacej praxe najvyššej súdnej autority... v danej otázke výklade ustanovenia zákona nijak nezodôvodňuje a v tomto ohľade svoje úvahy nijak bližšie nevysvetľuje. Napádané rozhodnutie je tak rozhodnutím nepreskúmateľným pre nedostatok dôvodov, navyše popierajúcim účel článku 2 ods. 2 Civilného sporového poriadku, a tým nepripustne zasahujúcim do právnej istoty sťažovateľky a ústavou, listinou a dohovorom garantovaných práv sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie.»

9.1 Vzhľadom na uvedené sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálehom vyslovil porušenie jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a aby sťažovateľke priznal náhradu trov konania.

II.

Vyjadrenie krajského súdu a replika sťažovateľky

10. Na základe výzvy ústavného súdu sa k veci listom sp. zn. Spr 85/20 z 20. februára 2020 vyjadrila predsedníčka krajského súdu, v ktorom uviedla, že postup krajského súdu i obsah napadnutého rozsudku je zákonný, preskúmateľný a nearbitrárny, preto nie je dôvod vysloviť porušenie základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavným súdom.

10.1 Predsedníčka krajského súdu k svojmu vyjadreniu pripojila aj vyjadrenie predsedu senátu 20 Co krajského súdu JUDr. M. B., v ktorom poukázal na to, že predmetom súdneho konania je rozhodovanie o vydaní bezdôvodného obohatenia v sume 105 €, čo je zjavne bagateľná suma, preto by ústavný súd z dôvodu nesplnenia podmienky mimoriadne závažnej intenzity zásahu do základných práv alebo slobôd sťažovateľky nemal do veci vstupovať. Okrem toho uviedol, že na základe návrhu krajského súdu na začatie prejudiciálneho konania podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie z 12. júna 2019

prebieha pred Súdny dvorom konanie C-485/19 (LH proti [REDACTED]), v ktorom má poskytnúť odpoveď na predložené prejudiciálne otázky:

10.2 „Článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vo svetle zásady efektivity vykladať v tom zmysle, že mu odporuje taká vnútroštátna úprava, v zmysle ktorej spotrebiteľ, ktorý uplatňuje svoj nárok na vrátenie bezdôvodného obohatenia vzniknutého plnením spotrebiteľa na základe nekalej zmluvnej podmienky, má pre uplatnenie objektívnej premlčacej doby desať rokov od momentu, keď k bezdôvodnému obohateniu došlo povinnosť dokázať, že veriteľ úmyselne porušil práva spotrebiteľa.

10.3 Vnútroštátnemu súdu prislúcha vykladať vnútroštátne právo, ktoré bolo účinné v čase relevantných skutkových okolností, v čo najväčšej možnej miere a bez toho, aby sa požadoval výklad *contra legem*, v súlade s právom Únie. Vnútroštátny súd nemôže platne zastávať názor, že vnútroštátne ustanovenie nie je možné vykladať v súlade s právom Únie iba preto, že toto ustanovenie bolo v minulosti vykladané spôsobom, ktorý je nezlučiteľný s týmto právom. Vnútroštátny súd má zohľadniť vnútroštátne právo ako celok a uplatniť výkladové metódy, ktoré toto právo uznáva.

10.4 Článok 10 ods. 2 písm. h) a i) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere sa má vykladať v tom zmysle, že nemá priamy účinok v spore medzi súkromnoprávnymi subjektami.“

11. Ústavný súd o podanej ústavnej sťažnosti upovedomil zúčastnenú osobu s tým, že má právo vyjadriť sa k nej v lehote 10 dní od doručenia upovedomenia. Zúčastnená osoba svoje právo vyjadriť sa nevyužila.

12. Na vyjadrenie predsedníčky krajského súdu reagovala sťažovateľka podaním zo 4. marca 2020, v ktorom uviedla, že na podanej ústavnej sťažnosti v plnom rozsahu trvá a že argumentáciu krajského súdu o bagatelnosti sporu považuje za značne zmätočnú a vnútorne rozpornú. Sťažovateľka uviedla, že Súdny dvor a najvyšší súd opakovane poskytnú jasné a jednoznačné zodpovedanie nosnej právnej otázky tohto sporu, t. j. či je nutné uvádzať tzv. rozpis splátok do zmlúv o spotrebiteľskom úvere. Senáty krajského súdu 10 Co a 14 Co majú v danej právnej otázke iný názor, než senát 20 Co. Tzv. rozpis

splátok nie je nutný, nikdy nebol a vnútroštátna právna úprava nikdy nemohla a naďalej nesmie zakotviť takú povinnosť uvádzať do zmlúv o spotrebiteľskom úvere. Ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k) [neskôr písm. l) a v súčasnosti písm. i)] zákona č. 129/2010 Z. z. za použitia eurokonformného výkladu len spresňuje, čo splátka úveru zahrňuje. Krajský súd neuskutočnil žiaden skutočný odklon od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu. Ústavnou sťažnosťou napadnutý rozsudok krajského súdu predstavuje vo svojej podstate len neprípustné popretie ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu a neprípustnú svojvôľu krajského súdu.

12.1 V tejto súvislosti sťažovateľka poukázala aj na rozsudok Súdneho dvora vo veci C-331/18 z 5. septembra 2019 vo veci TE proti [REDAKOVANÉ], ktorým rozhodol, že:

„1. Článok 10 ods. 2 písm. h) až j) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS v spojení s článkom 22 ods. 1 tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, akou je vnútroštátna právna úprava dotknutá vo veci samej, podľa ktorej musí zmluva o úvere špecifikovať rozpis každej splátky určenej, podľa prípadu, na amortizáciu istiny, splatenie úrokov a ostatných nákladov.

2. Článok 10 ods. 2 a článok 22 ods. 1 smernice 2008/48, ako boli vyložené rozsudkom z 9. novembra 2016, [REDAKOVANÉ] (C-42/15, EU:C:2016:842), sa majú uplatniť na zmluvu o úvere, o akú ide vo veci samej, ktorá bola uzatvorená pred vyhlásením tohto rozsudku a pred zmenou vnútroštátnej právnej úpravy vykonanou s cieľom dosiahnuť súlad s výkladom prijatým v uvedenom rozsudku.“

13. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

III.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva

14. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

15. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

16. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o porušení základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd rozhoduje len v prípade, ak je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak by účinky výkonu tejto právomoci všeobecnými súdmi neboli zlučiteľné s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Pri uplatňovaní právomoci podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 19/02, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02,

I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Pri uplatňovaní právomoci podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd nemôže materiálne nahrádzať hodnotenie dôkazov vykonané všeobecnými súdmi, ktorých sústava je od ústavného súdnictva oddelená na báze ústavnej regulácie. Len výnimočne, za splnenia podmienok uvedených v predchádzajúcej vete môže ústavný súd hodnotenie dôkazov vykonané všeobecnými súdmi podrobiť svojej právomoci, avšak výlučne v rovine kasačného prieskumu. Inak by sa ústavný súd v konaní o ústavnej sťažnosti dostával do pozície ďalšej inštancie všeobecného súdnictva, čo ústava nedovoľuje.

17. Úlohou ústavného súdu rovnako nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01).

18. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti uprednostňuje materiálne poňatie právneho štátu, ktoré spočíva okrem iného na interpretácii právnych predpisov z hľadiska ich účelu a zmyslu, pričom pri riešení (rozhodovaní) konkrétnych prípadov sa nesmie opomínať, že prijaté riešenie (rozhodnutie) musí byť akceptovateľné aj z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti (m. m. IV. ÚS 1/07, IV. ÚS 75/08, I. ÚS 57/07, I. ÚS 82/07, IV. ÚS 182/07). Základom interpretácie a aplikácie každej právnej normy v materiálnom právnom štáte je určenie účelu právnej úpravy, vymedzenie jej rozsahu a identifikácia jej obsahu (m. m. II. ÚS 171/05). Nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti všeobecných súdov zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu. Všeobecný súd pri svojom rozhodovaní nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchyliť v prípade, ak to vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavou súladného výkladu zákonov a obdobných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, i v týchto prípadoch sa musí vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti)

a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii (m. m. III. ÚS 72/2010). V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad *e ratione legis* pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom. Viazanosť štátnych orgánov v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona (III. ÚS 341/07). Ústavne konformný výklad je príslušný orgán verejnej moci povinný uplatňovať vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania a zároveň garantovať ich primeranú rovnováhu tak, aby bolo rozhodnutie v predmetnej veci akceptovateľné z hľadiska požiadaviek vyplývajúcich jednak z ústavy, ako aj medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách, ktorými je Slovenská republika viazaná.

19. Prípady, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva všeobecným súdom má za následok porušenie základných práv a slobôd, sú tie, v ktorých táto nesprávna aplikácia jednoduchého práva je spätá s konkurenciou jednotlivých noriem tohto práva, prípadne s konkurenciou rôznych interpretačných alternatív, v ktorých sa odráža kolízia ústavných princípov, a naostatok za také možno považovať aj prípady svojvoľnej aplikácie jednoduchého práva. Pojem svojvôle možno interpretovať na prípady, keď všeobecný súd urobí taký výklad použitej právnej normy, ktorý je v extrémnom rozpore s právom na súdnu ochranu a princípom spravodlivosti, alebo ho urobí v inom než zákonom ustanovenom a v právnom myslení konsenzuálne akceptovanom význame či bez bližších nerozpoznateľných kritérií (I. ÚS 533/2016). O svojvôli (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05, ZNaU 100/2005).

20. Orgánom verejnej moci a predovšetkým všeobecným súdom nemožno tolerovať pri interpretácii zákonných ustanovení prílišný formalistický postup, ktorý vedie k zjavnej

nespravodlivosti. Všeobecný súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale môže a musí sa od neho odchyliť, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z ústavnoprávnych princípov. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov teda nemožno opomínať ich účel a zmysel, ktorý nie je vyjadrený len v slovách a vetách toho-ktorého zákonného predpisu, ale i v základných princípoch právneho štátu (I. ÚS 155/2017, ZNaU 28/2017, pozri aj nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 1241/12 z 13. marca 2013, z ktorého navyše vyplýva, že povinnosť súdov vyhľadávať právo neznamena len vyhľadávať priame a výslovné pokyny v zákonomnom texte, ale tiež povinnosť zisťovať a formulovať, čo je konkrétnym právom aj tam, kde ide o interpretáciu abstraktných noriem a ústavných zásad.).

21. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 20 Co 24/2019-202 z 25. júna 2019 (bod 8).

22. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

23. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

24. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

25. Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu v obsahu označených práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

26. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy).

27. Právo na prístup k súdu je nevyhnutnou, imanentnou súčasťou práva na spravodlivý proces a tvorí jeho esenciálny prvok [sp. zn. III. ÚS 875/2016 a rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Golder proti Spojenému kráľovstvu z 21. 2. 1975, sťažnosť č. 4451/70, body 35 – 36]. Právo na prístup k súdu však nemá absolútny charakter a môže podliehať obmedzeniam zo strany štátu. Pri stanovení obmedzení požíva štát určitú mieru voľnej úvahy. Právo na prístup k súdu nemožno obmedziť takým spôsobom alebo do takej miery, že to naruší samotnú podstatu daného práva. Obmedzenie práva na prístup k súdu nebude v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z čl. 6 ods. 1 dohovoru v prípade, že nesleduje legitímny cieľ a ani v prípade, že medzi použitými prostriedkami a sledovaným cieľom nie je primeraný vzťah proporcionality (Grécko-katolícka farnosť Lupeni a iní proti Rumunsku, sťažnosť č. 76943/11, rozsudok z 29. 11. 2016, § 89).

28. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo strany konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany konania na súdnu ochranu, resp. spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

29. Aj judikatúra ESLP vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru uvádza, že hoci tento článok zaväzuje súd, aby odôvodnil svoje rozhodnutie, neznamená to, aby na každý argument strany konania dal podrobnú odpoveď (rozsudok ESLP vo veci Van Hurk v. Holandsko z 19. 4. 1994, sťažnosť č. 16034/90, § 61). Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Rozsah, na ktorý sa povinnosť súdov odôvodniť svoje rozhodnutia vzťahuje, môže byť podľa povahy rozhodnutia rôzny. Medziiným, je potrebné zohľadniť aj rôznorodosť návrhov, ktoré strana konania môže podať na súdy, ako aj rozdiely existujúce v zmluvných štátoch v súvislosti s právnou úpravou, zvyklosťami, právnymi názormi a vynášaním a vyhotovovaním rozhodnutí (rozsudok ESLP vo veci Ruiz Torija a Hiro Balani v. Španielsko z 9. 12. 1994, sťažnosť č. 18390/91). Skutočnosť, že súd neprejedná každú podrobnosť tvrdenú stranou konania, nie je sama osebe v rozpore s požiadavkou spravodlivého prejednávania veci. Podstatné však je, aby sa neprehliadlo právo strany konania byť vypočutou a aby súd posúdil tvrdenia strany konania, hoci sa to explicitne neodráža v konečnom rozhodnutí (rozhodnutie č. 10153/82 z 13. 10. 1986, D. R. 49, s. 67, 74).

IV.

Posúdenie vecí ústavným súdom

30. Sťažovateľka námietku porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 20 Co 24/2019-202 z 25. júna 2019 vydaným v spotrebiteľskom spore, predmetom ktorého bolo vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 105 € s príslušenstvom, odôvodňuje tým, že krajský súd pri rozhodovaní o jej odvolaní proti rozsudku okresného súdu č. k. 29 Csp 9/2017-159 z 12. novembra 2018 vyložil § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. reštriktívnym spôsobom, ktorý nie je v súlade s výkladom smernice 2008/48/ES vykonaným Súdny dvorom v konaní vedenom pod sp. zn. C-42/15 a sp. zn. C-331/18 ani s judikatúrou najvyššieho súdu v spotrebiteľských sporoch vedených pod sp. zn. 3 Cdo 146/2017, sp. zn. 4 Cdo 211/2017 a sp. zn. 3 Cdo 56/2018 (body 9 a 12.1).

31. Ústavný súd v minulosti v prípadoch, keď ústavná sťažnosť smerovala proti rozhodnutiu orgánu verejnej moci, v ktorom ide zjavne o bagateľnú sumu, poskytoval ústavnoprávnu ochranu sťažovateľovi len celkom výnimočne, ak ústavná sťažnosť signalizovala, že došlo k zásahu do základných práv alebo slobôd v mimoriadne závažnom rozsahu, resp. intenzite (IV. ÚS 414/2010, IV. ÚS 79/2011, IV. ÚS 251/2011)].

32. Z rozsudku ESLP vo veci Kľačanová proti Slovenskej republike z 27. novembra 2018 (sťažnosť č. 8394/13) vyplýva, že ústavný súd poskytujúci ústavnoprávnu ochranu sťažovateľovi ani vo veciach, v ktorých ide zjavne o bagateľnú sumu, sa nemôže odvolať na analógiu *ratione valoris* aplikovateľnú na dovolanie v konaní pred všeobecnými súdmi. Ústavný prieskum napadnutého rozsudku krajského súdu teda nie je vylúčený.

33. ESLP vo veci Simecki proti Chorvátsku, sťažnosť č. 15253/10 konštatoval, že riziko akejkolvek chyby zo strany štátu musí znášať samotný štát a omyly nesmú byť napravné na náklady dotknutého jednotlivca. Právo na prístup k súdu nie je absolútne a môže byť podrobené obmedzeniam, ktoré však nesmú limitovať prístup jednotlivca takým spôsobom alebo v takom rozsahu, že bude porušená samotná podstata tohto práva. Obmedzenie nebude zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ak nesleduje legitímny cieľ a ak neexistuje primeraný vzťah proporcionality medzi použitými prostriedkami a sledovaným cieľom (bod 23).

34. Aj keď je ochrana spotrebiteľov neoddeliteľnou súčasťou súčasného súkromného práva a postavenie spotrebiteľov je potrebné brať vážne, ochranu spotrebiteľov je nutné interpretovať triezvo, neutrálne ako akékoľvek iné inštitúty s tým, že táto ochrana je už súčasťou zákonnej normy ako účel právnej normy a už nepotrebuje osobitnú expanzívnu interpretáciu nad rámec interpretačných štandardov vrátane teleologického výkladu. Koncept ochrany spotrebiteľa v klasickom poňatí nie je v napätí s ústavou, ale to neznamená, že je priamo ústavným princípom (PL. ÚS 11/2016, pozri aj rozsudok súdneho dvora C-42/15 z 9. 11. 2016 vo veci [redacted] proti [redacted]).

35. Všeobecne je dôvodom zvýšenej ochrany strán v spore potreba dorovnania procesného postavenia slabšej strany s cieľom zachovania funkčnej procesnej rovnosti. V záujme vyhnúť sa neodôvodnenému paušálnemu uplatňovaniu nadradeného postavenia slabšej strany je nevyhnutné uplatňovať princíp ochrany slabšej strany rozumne a v procesnoprávných súvislostiach (k tomu pozri aj Števček, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016. s. 45 až 46.).

36. „V právnej vede neexistuje všeobecne prijatá dohoda, či niektorá z metód výkladu má prioritu. Jednotlivé metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a rozumne odôvodniteľnému vysvetleniu textu právnej normy a jej účelu. ... jazykový, systematický, teleologický, historický aj porovnávací výklad má spoločný menovateľ vo formách logickej argumentácie. Prvosledovou metódou výkladu a uplatnenia všeobecne záväzného právneho predpisu v materiálnom právnom štáte je metóda doslovného výkladu. Až tam a vtedy, kde a keď doslovným výkladom nemožno jednoznačne identifikovať subjekt, obsah alebo objekt právnej normy, sa v materiálnom právnom štáte možno odkloniť od doslovného výkladu a nejasnosť právnej úpravy odstraňovať prostredníctvom inej metódy výkladu.“ (Drgonec, J. Ústava Slovenskej republiky. Teória a prax. Bratislava : C. H. Beck, 2015. s. 131 a 133.).

37. Ústavný súd už v náleze sp. zn. III. ÚS 666/2016 z 11. októbra 2016 uviedol, že „uznáva význam a dôležitosť interpretácie ustanovení právneho poriadku s ohľadom na skúmanie zámeru (cieľa) zákonodarcu. Každý orgán aplikujúci právo v individuálnych veciach musí v zložitých prípadoch prisúdiť pri výkladových a aplikačných postupoch ťažiskový význam práve vôli zákonodarcu.

37.1 Nemožno však opomenúť ústavno-právne súvislosti integrácie Slovenskej republiky do Európskej únie.

37.2 Podľa čl. 7 ods. 2 ústavy Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo na základe takej zmluvy preniesť výkon časti svojich práv na Európske spoločenstvá a Európsku úniu. Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť

pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2 ústavy.

37.3 Z citovanej ústavnej normy vyplýva, že vznik členstva Slovenskej republiky v Európskej únii okrem iného tkvie aj v dobrovoľnom vzdaní sa časti suverenity štátu v prospech Európskej únie. Pritom ide aj o časť suverenity pri všeobecne záväznom regulovaní spoločenských vzťahov. To jednoznačne vyplýva z druhej vety čl. 7 ods. 2 ústavy. Preto Národná rada Slovenskej republiky síce zostáva stále jediným vnútroštátnym zákonodarným orgánom (čl. 72 ústavy), nie však jediným orgánom oprávneným normovať obsah spoločenských vzťahov na úrovni zákonnej sily.

37.4 Za určitých okolností teda slovenské orgány aplikujúce právo (aj sudy) musia skúmať nielen vôľu zákonodarcu, ale aj vôľu úijného tvorca zodpovedajúcej právnej regulácie, ktorá je z hľadiska právnej relevancie úpravy správania subjektov práva v právnych vzťahoch postavená na roveň, ba niekedy aj nad vôľu zákonodarcu. Formulovaná požiadavka má svoj základ v samotnej ústave, ktorá v čl. 144 ods. 1 sudcom pri rozhodovaní nepredpisuje len viazanosť zákonom ako kvalifikovaným výsledkom realizácie vnútroštátnej zákonodarnej moci (toto sťažovateľ účelovo zdôrazňuje), ale aj viazanosť ústavou (teda i jej čl. 7 ods. 2) i samotnou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 ústavy...

37.5 Fakt vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie je zásadným prelomom v procese kontinuálneho vývoja právneho poriadku i jeho interpretácie, pretože okrem vnútroštátneho zákonodarcu (ktorý vytvoril koncept materiálneho poňatia škody v čase, keď integráciu do Európskej únie nebolo možné ani len predpokladať) je doň oprávnený svoju vôľu presadzovať aj úijný normotvorca.

37.6 Pre aplikačnú prax vnútroštátnych orgánov verejnej moci nadaných právomocou rozhodovať v individuálnych prípadoch to znamená, že stabilita právnych vzťahov a právna istota dôvodne vyžadujú hoci aj zotrvať na právnych konceptoch vyvinutých pred vstupom do Európskej únie, ale ak ide o sféru regulácie úijným normotvorcom, je potrebné túto konfrontovať s regulačnými predstavami vnútroštátneho zákonodarcu a v prípade zistenia odchýlky vyvinúť maximálnu snahu o uprednostnenie cieľa stelesneného v právne záväzných aktoch Európskej únie. Ústavný súd hovorí o maximálnej, nie absolútnej snahe,

lebo v tomto bode myšlienkovej línie už je potrebné vziať do úvahy charakter právneho predpisu vydaného úijným normotvorcom vyplývajúci z primárneho práva Európskej únie.

37.7 Práve smernice ako typová kategória predpisov sekundárneho práva sú (na rozdiel od nariadení) typické absenciou priamej uplatniteľnosti voči fyzickým osobám a právnickým osobám v jednotlivých členských štátoch. Podľa čl. 288 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „zmluva o fungovaní EÚ“) je smernica záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom.

37.8 Citované ustanovenie primárneho práva Európskej únie vysielá zrozumiteľné posolstvo vnútroštátnym orgánom členských štátov zaväzujúc ich na taký výkon ich vrchnostenských kompetencií, ktorý zabezpečí dosiahnutie výsledku očakávaného smernicou. Inými slovami, ide tu o povinnosť naplniť vôľu úijného tvorca smernice vnútroštátnymi právnymi prostriedkami.

37.9 Štandardným prostriedkom dosahovania cieľa stanoveného smernicou je zmena právnej úpravy, ku ktorej pristúpi vnútroštátny zákonodarca. Avšak pre prípad, že túto svoju povinnosť nesplní, vyvinula rozhodovacia prax Súdneho dvora teóriu priameho účinku smerníc a nepriameho účinku smerníc.“.

38. Pre posudzovaný prípad priamy účinok dotknutých smerníc neprichádza do úvahy, a to vzhľadom na závery rozsudku Súdneho dvora vo veci Marshall (C-152/84), podľa ktorého na základe vtedajšieho čl. 189 ods. 3 Zmluvy o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva (v súčasnosti už citovaný čl. 288 ods. 3 zmluvy o fungovaní EÚ) záväzná podstata smernice, ktorá konštituuje základňu pre možnosť odvolať sa na smernicu pred vnútroštátnym súdom, existuje len vo vzťahu ku „každému členskému štátu, ktorému je určená“. Z toho vyplýva, že smernica nemôže sama osebe ukladať povinnosti jednotlivcom a že ustanovenia smernice ako také nemožno uplatňovať voči jednotlivcom.

39. Možno tak uvažovať len o nepriamom účinku smerníc, ktorý zakladá rozhodnutie Súdneho dvora vo veci Marleasing SA (C-106/89) s odvolaním sa na prejudikatúru vo veci Von Colson a Kamann (C-14/83). Podľa tohto rozhodnutia pri aplikácii vnútroštátneho

práva bez ohľadu na to, či aplikované ustanovenia boli schválené pred alebo po smernici, vnútroštátny súd povolaný na výklad vnútroštátneho práva je povinný interpretovať ho, keďže je to možné v rámci dikcie (textu) a účelu smernice, aby sa dosiahol výsledok sledovaný smernicou, a tým zabezpečil súlad s tretím odsekom čl. 189 Zmluvy o založení Európskeho hospodárskeho spoločenstva (čl. 288 ods. 3 zmluvy o fungovaní EÚ).

40. Nepriamy účinok smerníc Súdny dvor ešte konkrétnejšie objasnil vo veci Pfeiffer a ďalší (C-397/01 až 403/01). Tu zdôraznil, že požiadavka výkladu vnútroštátneho práva v súlade s právom Únie sa síce v prvom rade týka vnútroštátnych ustanovení prijatých na prebratie smernice, neobmedzuje sa však iba na výklad týchto ustanovení, ale vyžaduje, aby vnútroštátny súd vzal do úvahy vnútroštátne právo ako celok a posúdil, do akej miery ho možno použiť spôsobom, ktorý nevedie k výsledku, ktorý odporuje smernici (bod 115). Ak vnútroštátne právo umožňuje za určitých okolností s použitím vlastných výkladových metód vyložiť ustanovenie vnútroštátneho právneho predpisu tak, že bude možné vyhnúť sa rozporu s inou normou vnútroštátneho práva alebo obmedziť oblasť pôsobnosti tohto ustanovenia na dosiahnutie tohto účelu a použiť ho len do tej miery, aby bolo súladné s danou normou, tak je vnútroštátny súd povinný použiť rovnaké metódy, aby sa dosiahol cieľ stanovený smernicou (bod 116).

41. Dňa 22. mája 2008 bola v Úradnom vestníku Európskej únie publikovaná smernica 2008/48/ES, ktorá v rámci Kapitoly IV – Informácie a práva týkajúce sa zmlúv obsahuje čl. 10 ods. 2 písm. h), podľa ktorého zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza: výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia.

41.1 Podľa anglickej verzie citovaného článku smernice 2008/48/ES „*the credit agreement shall specify in a clear and concise manner: the amount, number and frequency of payments to be made by the consumer and, where appropriate, the order in which payments will be allocated to different outstanding balances charged at different borrowing rates for the purposes of reimbursement*“.

41.2 Súčasťou smernice 2008/48/ES je Príloha II – Štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere, obsahujúca vo forme dvojtápcovej tabuľky konkrétne náležitosti spotrebiteľského úveru, pokiaľ ide o: 1. Totožnosť a kontaktné údaje veriteľa/sprostredkovateľa úveru, 2. Opis hlavných vlastností úverového produktu, 3. Náklady spojené s úverom, 4. Iné dôležité aspekty a 5. Dodatočné informácie v prípade poskytovania finančných služieb na diaľku. V rámci druhej kategórie označenej ako „Opis hlavných vlastností úverového produktu“ sa v prvom stĺpci tabuľky uvádza, že spotrebiteľský úver má okrem druhu úveru, celkovej výšky úveru, podmienok, ktoré upravujú čerpanie finančných prostriedkov, dĺžky trvania zmluvy o úvere uvádzať aj splátky a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky poukazovať, čo druhý stĺpec upresňuje príkladom: „Budete musieť zaplatiť: [Výška, počet a frekvencia splátok, ktoré zaplatí spotrebiteľ] Úrok a/alebo poplatky sa budú splácať takto:“. Tam, kde je uvedené „prípadne“, musí veriteľ vyplniť kolónku, ak sú informácie relevantné pre úverový produkt, alebo musí príslušné informácie alebo celý riadok vymazať, ak informácie nie sú pre druh daného úveru relevantné. Informácie v hranatých zátvorkách slúžia ako vysvetlenie pre veriteľa a musia sa nahradiť zodpovedajúcimi údajmi.

42. Smernica 2008/48/ES bola do právneho poriadku Slovenskej republiky prebratá zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

42.1 Podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. účinného v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere sporovými stranami, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

42.2 Súčasťou zákona č. 129/2010 Z. z. je Príloha 3 – Štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere, obsahujúca vo forme dvojtápcovej tabuľky konkrétne náležitosti spotrebiteľského úveru pokiaľ ide o: 1. Totožnosť a kontaktné údaje veriteľa/sprostredkovateľa spotrebiteľského úveru, 2. Opis hlavných vlastností spotrebiteľského úveru, 3. Náklady spojené so spotrebiteľským úverom, 4. Iné dôležité právne aspekty

a 5. Dodatočné informácie, ak ide o poskytovanie finančných služieb na diaľku. V rámci druhej kategórie označenej ako „Opis hlavných vlastností spotrebiteľského úveru“ sa v prvom stĺpci tabuľky uvádza, že spotrebiteľský úver má okrem druhu úveru, celkovej výšky spotrebiteľského úveru, podmienok, ktoré upravujú čerpanie peňažných prostriedkov, doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere uvádzať aj splátky a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky poukazovať, čo druhý stĺpec upresňuje príkladom: „Spotrebiteľ musí zaplatiť: [Výška, počet a frekvencia splátok, ktoré zaplatí spotrebiteľ] Úrok a/alebo poplatky sa budú splácať takto:“. Aj tu platí, že tam, kde je uvedené „prípadne“, musí veriteľ vyplniť kolónku, ak sú informácie relevantné pre ponúkaný spotrebiteľský úver, alebo musí príslušné informácie alebo celý riadok vymazať, ak informácie nie sú pre druh daného spotrebiteľského úveru relevantné. Informácie v hranatých zátvorkách slúžia ako vysvetlenie pre veriteľa a musia sa nahradiť zodpovedajúcimi údajmi. Informácie v okrúhlych zátvorkách slúžia ako bližšie vysvetlenie pre spotrebiteľa.

42.3 Pre úplnosť treba uviesť, že zneniu § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. účinného v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere sporovými stranami (výklad ktorého krajským súdom nepovažuje sťažovateľka za eurokonformný) v súčasnosti zodpovedá § 9 ods. 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z. z. v znení neskorších predpisov, podľa ktorého zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: výšku, počet, frekvenciu splátok a prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. Z dôvodovej správy k zákonu č. 279/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení oznámenia o oprave chyby č. 299/2017 Z. z., vyplýva, že sa tým zabezpečil súlad so smernicou 2008/48/ES aj v spojitosti s úpravou náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pričom «vypustenie náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere bolo nevyhnuté z dôvodu záverov Rozsudku Súdneho dvora Európskej únie z 9. novembra 2016 vo veci C-42/15 [REDACTED] [REDACTED]. V zmysle uvedeného rozsudku zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať len náležitosti výslovne uvedené v čl. 10 ods. 2 smernice 2008/48/ES, a to vzhľadom na to, že touto smernicou sa zabezpečuje úplná harmonizácia v oblasti spotrebiteľských úverov

(v článku 22 ods. 1 smernice 2008/48/ES je uvedené, že „členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice.“)»

43. Anglické slovo *frequency* sa do slovenského jazyka prekladá ako frekvencia, častosť, početnosť, hustota, kmitočet, a vzhľadom na oblasť jeho použitia mu možno priradiť viacero významov. Slovo frekvencia sa v záväzkovoprávných vzťahoch spravidla chápe ako častosť vykonania, resp. opakovania konkrétneho právneho úkonu. Pri takomto výklade môže byť frekvencia vykonania, resp. opakovania konkrétneho právneho úkonu napr. jednorazová, denná, mesačná, štvrtročná, polročná, ročná a pod.

44. Preskúmaním napadnutého rozsudku ústavný súd zistil, že krajský súd pri rozhodovaní o odvolaní sťažovateľky skúmal výlučne vôľu zákonodarcu vyjadrenú v § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. účinného v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere sporovými stranami, aj to bez ohľadu na Prílohu 3, ktorá je súčasťou zákona č. 129/2010 Z. z., a nie vôľu únijného tvorca zodpovedajúcej právnej regulácie obsiahnutej v čl. 10 ods. 2 písm. h) smernice 2008/48/ES vrátane jej Prílohy II.

45. Výklad § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. účinného v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere sporovými stranami prezentovaný krajským súdom v napadnutom rozsudku v dostatočnej miere nezohľadňuje charakter a účel spotrebiteľského sporu, čo v končenom dôsledku spôsobuje jeho ústavnú neudržateľnosť.

46. Ústavný súd si na účel overenia opodstatnenosti námietok sťažovateľky vznesených v ústavnej sťažnosti vyžiadal spis okresného súdu sp. zn. 29 Csp 9/2017, z obsahu ktorého zistil, že hoci sa sťažovateľka v predmetnom konaní bránila tvrdením, že zmluva o spotrebiteľskom úvere je platným právnym úkonom, a keďže obsahuje všetky náležitosti požadované zákonom č. 129/2010 Z. z., nemožno aplikovať sankciu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, pričom zdôraznila, že samotná zmluva sa skladá z viacerých dokumentov – žiadosti, obchodných podmienok, cenníka a potvrdzujúceho listu, ktoré ako dôkazy predložila (č. 1. 28 až 41), pozornosti krajského súdu (ale aj okresného

súdu) ušla skutočnosť, že žalobkyňa v žiadosti o aktiváciu Bankomatky [REDACTED] (kreditnej platobnej karty s logom [REDACTED] zo 7. augusta 2012 vyjadrila súhlas s tým, že „Banka je oprávnená, po posúdení mojej schopnosti splácať úver, poskytnúť mi nižší úverový rámec, ako som žiadal, resp. aký mi bol predschválený.“. Po posúdení úverovej bonity spotrebiteľa, t. j. žalobkyne bola jej žiadosť schválená, čo potvrdzuje dokument označený ako „Schválenie Žiadosti o Bankomatku [REDACTED] (Potvrdzujúci list)“ zo 14. augusta 2012, a tým „došlo k uzavretiu Zmluvy o vydaní a používaní kreditnej platobnej karty“. Potvrdzujúci list je súčasťou zmluvy. Na základe uvedeného bol žalobkyni sťažovateľkou poskytnutý úverový rámec v sume 450 € so štandardnou mesačnou splátkou 15 €, aktuálnou mesačnou úrokovou sadzbou 1,90 %, aktuálnou ročnou úrokovou sadzbou 22,80 %, pričom termíny splátok boli 1. až 15. deň v kalendárnom mesiaci, presný termín splatnosti bol 15. deň v kalendárnom mesiaci. Sťažovateľka zároveň oznámila žalobkyni, že výška úverového rámca sa môže zvyšovať a že pri riadnom a včasnom splácaní sa môže po prehodnotení a súhlase žalobkyne zvýšiť vždy po úhrade šiestich mesačných splátok. Okrem toho sťažovateľka žalobkyni oznámila, že pri predpoklade, že štandardná úroková sadzba a poplatky zostanú po celú dobu zmluvného vzťahu nezmenené, klient vyčerpá spotrebiteľský úver platbou kartou u obchodníka 1. septembra 2012, výška spotrebiteľského úveru je 450 €, počet splátok je 51, prvá až predposledná splátka je 15 €, posledná splátka je 3,76 €, ročná percentuálna miera nákladov je 29,67 %, celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom sú 303,76 € a celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, je 753,76 €.

47. V danej veci nebolo sporné, že žalobkyňa kreditnú platobnú kartu použila a zo sťažovateľkou poskytnutého spotrebiteľského úveru vyčerpala sumu 450 €.

48. Nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré vyústilo do jeho vnútornej rozpornosti, považuje ústavný súd za dôvod na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, súčasťou ktorého je nepochybne aj požiadavka, aby sa príslušný všeobecný súd v konaní právne korektným spôsobom a zrozumiteľne vyrovnal nielen so skutkovými okolnosťami prípadu,

ale aj s vlastnými právnymi závermi, ktoré ho viedli ku konkrétnemu rozhodnutiu (m. m. III. ÚS 772/2016).

49. Podľa § 295 CSP súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz. To znamená, že na rozdiel od všeobecnej úpravy procesného dokazovania sa Civilný sporový poriadok v spotrebiteľských sporoch prikláňa k tzv. vyšetrovaciemu princípu, čo je odôvodnené zvýšenou mierou ingerencie súdu ako orgánu ochrany práva do spotrebiteľských právnych vzťahov. Súd sa nebude spoliehať v plnej miere na splnenie si dôkaznej povinnosti spotrebiteľa, ale môže prevziať dôkaznú iniciatívu sám.

50. Preferovanie zvýšenej procesnej ochrany spotrebiteľa, t. j. žalobkyne v predmetnom spore neodôvodnene stavia sťažovateľku do podstatne nevýhodnejšej pozície oproti druhej sporovej strane.

51. V tejto súvislosti sťažovateľka správne poukázala aj na rozsudok Súdneho dvora C-331/18 z 5. septembra 2019 vo veci TE proti [REDACTED]

52. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd v napadnutom rozsudku nezohľadnil citované východiská ochrany základných práv a slobôd, preto jeho prístup pri rozhodovaní o podanom odvolaní sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu nemožno hodnotiť inak ako taký, ktorý odporuje obsahu základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

53. Napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavný súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a jemu zodpovedajúcemu § 133 ods. 2 a ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie (body 1 a 2 výroku nálezu).

54. Podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd zruší právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

55. Podľa § 134 ods. 2 zákona o ústavnom súde ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je viazaný rozhodnutím ústavného súdu podľa § 133 ods. 3 písm. a) až d); toto rozhodnutie ústavného súdu je vykonateľné doručením.

56. Úlohou krajského súdu preto bude opätovne rozhodnúť o odvolaní sťažovateľky, majúcej na zreteli, že spravodlivosť, ktorá je osobitne zvýraznená v čl. 6 ods. 1 dohovoru, je kritériom ukladajúcim každému všeobecnému súdu povinnosť hľadať také riešenie ním prejednávanej veci, ktoré nebude možné vyhodnotiť ako popierajúce zmysel a účel príslušných zákonných ustanovení.

57. Aj z čl. 2 ods. 1 a 2 CSP vyplýva, že ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

V.

Trovy konania

58. Sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti navrhla, aby jej ústavný súd priznal náhradu trov konania.

59. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

60. Pri rozhodovaní o priznaní náhrady trov konania ústavný súd vychádzal z § 1 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), podľa ktorého výpočtovým základom pre účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka, ak odsek 4 neustanovuje inak. Táto podľa oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky za I. polrok 2018 predstavovala sumu 980 € a za I. polrok 2019 predstavovala sumu 1 062 €.

61. Ústavný súd preto v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky priznal sťažovateľke náhradu trov konania v celkovej sume 640,66 € z dôvodu trov právneho zastúpenia, a to za dva úkony právnej služby (príprava a prevzatie veci, písomné vyhotovenie sťažnosti) vykonané v roku 2019 v sume 163,33 € za jeden úkon a dva režijné paušály v sume 9,80 € za jeden paušál, ako aj za jeden úkon právnej služby (stanovisko k vyjadreniu predsedníčky krajského súdu) vykonaný v roku 2020 v sume 177 € a jeden režijný paušál v sume 10,62 €, plus 20 % DPH, ktoré zaviazal uhradiť krajský súd (bod 3 výroku nálezu).

62. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania pred ústavným súdom... ak nevyplýva iné z rozhodnutia ústavného súdu (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu